

СТАНОВИЩЕ

**от доц. д-р Катя Стефанова Ковачева, дм,
Сектор „Медицинска генетика”
Медицински Университет - Плевен**

Относно: Дисертационен труд на тема „Нов поглед върху ролята на генетичните и негенетични рискови фактори в патогенезата на тромботични инциденти при пациенти с венозен тромбемболизъм и репродуктивни проблеми” с автор доц. Регина Семьоновна Комса-Пенкова, доцент в катедра „Химия и биохимия” при Факултет „Фармация” на МУ-Плевен, за присъждане на научна степен „Доктор на науките”.

С Решение на Академичния съвет на МУ-Плевен (Протокол № 3/ 03.07.2017 г.) и със заповед на Ректора на МУ-Плевен (№ 1313/ 04.07.2017 г.), съм избрана за член на Научно жури и определена да изготвя становище относно дисертационния труд на доц. Регина Семьоновна Комса-Пенкова, за присъждане на научна степен „Доктор на науките” по научната специалност „Биохимия”.

Актуалност на темата: Представеният дисертационен труд на доц. Комса-Пенкова е посветен на генетичния контрол на процеса на кръвосъсирване и ролята му в патогенезата на съдовата патология при човека, проявяща се в частност чрез венозен тромбемболизъм (VTE) и усложнения на бременността, като загуби на плода и др. Проблемът е актуален, като във връзка с голямото си медицинско и социално значение, в последните години е обект на засилен научен интерес и многобройни публикации в научната литература. Разгадаването на мултифакторната етиология на тромбофилията дава надежда за възможен контрол върху тези процеси, както чрез профилактика и избягване на провокиращи рискови фактори, така и чрез прилагане на терапевтични лекарствени препарати за овладяване и превенция на очаквани усложнения при носители на генетични дефекти за тромбофилия.

Общо описание на десертационния труд: Представеният труд е написан в обем от 446 стандартни страници, структуриран в разделите: введение 3 стр., литературен обзор – в четири части с обем 127 стр., цел и задачи – 2 стр., материал и методи – 45, резултати -145, обсъждане – 64, изводи – 4 стр., приноси – 2 стр, книгопис – 36 стр. В библиографията са включени общо 856 научни заглавия, като повечето от цитираните източници са от последните 5-10 години. Онагледяването е представено с 67 цветни фигури и 117 таблици.

Дисертационният труд е в обем надвишаващ общоприетия. Литературният обзор е изключително обширен, като представя компенетно основните насоки на проучванията в областта на наследствената тромбофилия и нейното участие в патогенезата на VTE, както и в интимните съдови нарушения, лежащи в основата на спонтанните аборти и загуби на плода в различни срокове на бременността.

Целта и задачите са формулирани ясно и точно.

В „Материал и методи“ подробно е представен дизайнът на проучването, както и използваните критерии за селекция на пациенти и контроли. Изследваният клиничния контингент включва достатъчно големи по обем групи: 259 пациенти с ВТЕ и 219 здрави контроли, както и над 4800 жени с неуспешни бременностти и загуби на плода при контрола от 320 жени без репродуктивни проблеми. Използваните изследователски методи, включващи молекуларно-генетични методи за доказване на генните дефекти за тромбофилия, флуоцитометрия и атомно-силова микроскопия, са описани подробно.

Резултатите са обективни и достоверни, предвид широкия спектър от използвани статистически методи, подходящи за обработка на получените в голям обем данни, както и предвид голямата бройка на изследваните групи. Постигнатите собствени резултати са обсъдени компетентно с литературните данни по проблема.

Направените общо 29 извода, обобщават многобройните резултати, получени от проучването, като вероятно по тази причина те са доста подробни и значително надвишават по брой предварително поставените цели и задачи.

Съгласна съм с посочените от дисертанта приноси с оригинален и потвърдителен характер. Обобщените приноси оправдават проведеното от доц. Пенкова проучване. Тази научна работа внася допълнителен принос в изучаването на мултифакторната генеза на тромбофилията и произтичащите от нея усложнения - ВТЕ и загуби на плода, а някои от направените изводи могат да намерят приложение в клиничната практика на съответните специалисти, занимаващи се с тази патология.

Основните резултати от дисертационния труд са обобщени и представени в общо 52 научни публикации: 38 в Български издания и 14 – в чужди международни списания. Общий импакт фактор на публикациите в чужбина е 24,695. Цитирания (Scopus) – общ брой 96.

В заключение считам, че представеният за становище дисертационен труд „Нов поглед върху ролята на генетичните и негенетични рискови фактори в патогенезата на тромботични инциденти при пациенти с венозен тромбемболизъм и репродуктивни проблеми“ с автор доц. Регина Семьоновна Комса-Пенкова, се отличава с актуалност на тематиката, има безспорни приноси (с оригинален и потвърдителен/приложен характер) и отговаря на качествените и количествени критерии (дори превишава някои от тях), заложени в Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Плевен, както и на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

Давам положителна оценка на дисертационния труд и на цялостната научна и изследователска работа на дисертанта, като препоръчвам на членовете на Научното жури да гласуват положително за присъждането на научната степен „Доктор“ по научна специалност „Биохимия“ на доц. Регина Семьоновна Комса-Пенкова.

03. 08. 2017 год.

Плевен

доц. д-р Катя Ковачева, дм ...

